

Posudek diplomové práce Barbory Holubové
Valence francouzských adverbii
(Ústav románských studií, FF UK v Praze, 2015, 75 pp.)

Obsah. Diplomová práce se zabývá málo zpracovaným problémem adverbiiální valence ve francouzštině. V teoretické části se nejprve věnuje morfosyntaktickým a sémantickým vlastnostem adverbii a samotnému pojmu valence. V části 2.4 jsou pak obě tyto oblasti propojeny: autorka pojednává o „dědění“ valence, o sémantickém třídění valenčních adverbii a o možnosti interpretovat valenční adverbia jako sekundární předložky. Praktická část je založena na analýze slovníkové konkordance (*Petit Robert*) a dvou žánrově odlišných elektronických korpusů (*Frantext* a *L'Est Républicain*). Slovník byl prohledán poloautomaticky (39 valenčních adverbii na *-ment*), oba korpusy metodou náhodného vzorkování s manuálním odstraněním šumu a statistickým ověřením. Odborný styl vykazuje vyšší četnost valenčních adverbii než styl literární a publicistický. Následuje sémantická analýza zkoumaných jednotek, podrobnější sonda k výrazu *contrairement à*, sonda k ověření hypotézy vyhasínání valenčního potenciálu při transformaci adjektiv na adverbia a pasáž o zvláštní skupině adverbii pojících se s předložkou, avšak nezakončených na *-ment*.

Metodologie. V teoretické části jsou adverbia představena na základě vhodně zvolených a náležitě (někdy i kriticky) reflektovaných teoretických zdrojů (morfosyntax a sémantika adverbii: zejm. Šabršula, Riegel et al.; valence: zejm. Tesnière; valence adverbii: zejm. Skot-Hansen). Teoreticky významné jsou pasáže o dědění valence prostřednictvím transformací a o vyhasínání valenčního potenciálu, inspirované analýzami A. Skot-Hansen. Praktická část prokazuje zvládnutí práce s korpusy i schopnost formálně-syntaktického uvažování (např. při odlišení struktur typu *tellement de* od valenčních adverbii na str. 52).

Výstavba textu, formální stránka. Text práce je formulován věcně a srozumitelně; má přehlednou strukturu. Několik drobných jazykových nedostatků: str. 8 – stylisticky nevhodné spojení *skromně vyšetřená gramatická kapitola*; str. 36, 38 – *syntagma* má být *syntagmatu*; str. 51 – *simultannément* má být *simultanément*; str. 58 – pleonasmus *s jistou určitostí*; str. 60 – *lokutiv* má být *lokativ*; str. 65 – *adverbia derivována* má být *adverbia derivovaná*.

Konkrétní poznámky a otázky k textu

- Str. 10: V pasáži o gramatických vlastnostech adverbii není uvedena podstatná výjimka z jejich neohebnosti: stupňování.
- Str. 24: A. Skot-Hansen definovala sémantická omezení při dědění valence; jakou terminologii používá pro vyjádření konceptů „dědění“ a „vyhasínání“?
- Str. 37: Pasáž začínající *Aby se tak stalo...* není příliš jasná – nejde o ustavení geometrického vztahu, ale o nutnou charakteristiku adverbia.
- Str. 45: Není explicitně uveden počet valenčních adverbii nalezených v *Petit Robert*.
- Str. 55: Zde je poprvé uvedeno zjištění, že nutnou podmínkou pro dědění valence je schopnost výsledné struktury fungovat jako sekundární předložka. Lze provést testy, které potvrdí, že jde o proces gramatikalizace?

Závěr. Práce je místy originálním příspěvkem k popisu podceňovaného syntaktického problému. Nejhodnotnějším zjištěním je to, že konečnou fází „dědění“ valence je adverbiiální syntagma v zásadě rovnocenné sekundární přeložce. Diplomantka prokázala nadprůměrnou schopnost vyřešit konkrétní lingvistický problém. Navrhují klasifikaci známkou *výborně*.

19. ledna 2015, Tomáš Duběda